

DAL SA IM SPOZNAŤ PRI LÁMANÍ CHLEBA

biblický komentár otca Alberta Maggi, OSM, zdroj: www.studibiblici.it

Lk 24, 13 - 35

V ten deň išli dvaja z Ježišových učeníkov do dediny zvanej Emauzy, ktorá bola od Jeruzalema vzdialená šesťdesiat stadií, a zhovárali sa o všetkom, čo sa prihodilo. Ako sa tak zhovárali a spoločne uvažovali, priblížil sa k nim sám Ježiš a išiel s nimi. Ich oči boli zastreté, aby ho nepoznali. I spýtal sa ich: „O čom sa to cestou zhovárate?“

Zastavili sa zronení a jeden z nich, menom Kleopas, mu povedal: „Ty si vari jediný cudzinec v Jeruzaleme, ktorý nevie, čo sa tam stalo v týchto dňoch?“

On im povedal: „A čo?“

Oni mu vraveli: „No s Ježišom Nazaretským, ktorý bol prorokom, mocným v čine i v reči pred Bohom aj pred všetkým ľudom; ako ho veľkňazi a naši poprední muži dali odsúdiť na smrť a ukrižovali. A my sme dúfali, že on vykúpi Izrael. Ale dnes je už tretí deň, ako sa to všetko stalo. Niektoré ženy z našich nás aj našakali. Pred svitaním boli pri hrobe, a keď nenašli jeho telo, prišli a tvrdili, že sa im zjavili anjeli a hovorili, že on žije. Niektorí z našich odišli k hrobu a zistili, že je to tak, ako vraveli ženy, ale jeho nevideli.“

On im povedal: „Vy nechápvaví a ťarbaví srdcom uveriť všetko, čo hovorili proroci! Či nemal Mesiáš toto všetko vytrpieť, a tak vojsť do svojej slávy?“ A počnúc od Mojžiša a všetkých Prorokov, vykladal im, čo sa naňho v celom Písme vzťahovalo.

Tak sa priblížili k dedine, do ktorej šli, a on sa tváril, že ide ďalej. Ale oni naň naliehali: „Zostaň s nami, lebo sa zvečerieva a deň sa už schýlil!“

Vošiel teda a zostal s nimi. A keď sedel s nimi pri stole, vzal chlieb a dobreročil, lámal ho a podával im ho. Vtom sa im otvorili oči a spoznali ho. Ale on im zmizol. Tu si povedali: „Či nám nehoरेlo srdce, keď sa s nami cestou rozprával a vysvetľoval nám Písma?“

A ešte v tú hodinu vstali a vrátili sa do Jeruzalema. Tam našli zhromaždených Jedenástich a iných s nimi a tí im povedali: „Pán naozaj vstal z mŕtvych a zjavil sa Šimonovi.“ Aj oni porozprávali, čo sa im stalo cestou a ako ho spoznali pri lámaní chleba.

(nasledujúci komentár vychádza z talianskeho znenia evanjelia, ktoré je tu [v zdrojovom súbore](#))

Z evanjelií to vyzerá, že učeníci boli viac podvedení pri Ježišovom zmŕtvychvstaní než pri jeho smrti. V staršom evanjeliu, v tom podľa Marka, text končí oznámením o Ježišovom zmŕtvychvstaní ženám, ktoré nepovedali nikomu nič; ten istý klam sa zjavuje v Lukášovom Evanjeliu v epizóde o učeníkoch na ceste do Emauz.

Prečo toto „podvedenie“ pri Ježišovom zmŕtvychvstaní? Ak je Ježiš mŕtvy, znamená to, že oni nepochopili Mesiáša, pretože Mesiáš nemôže zomrieť. A preto, ak je Ježiš mŕtvy, tak oni nepochopili osobu a preto neostáva nič iné, ako čakať na nového Mesiáša. V tom čase Mesiáš rásť ako huby po daždi, čo znamenalo, že boli pomýlení.

Ale, a toto je klam, ak je Ježiš vzkriesený, tak potom sa všetky nádeje na vybudovanie kráľovstva Izraela, ktoré bude vládnuť nad pohanskými národmi, rozplynú v ničote. Tu je ten klam, ktorý sa objavuje v tejto stati. Kam idú títo učeníci? Miesto je dôležité. Emauzy sú dôležitým miestom, pretože v tomto meste sa odohrala bitka medzi Júdom Makabejským a pohanmi, a židia ju vyhrali¹.

¹ Emauzy sa spomínajú v SZ len 1x, a to v súvislosti s týmto víťazstvom Boha, kedy Júda pred bojom hovorí k svojim mužom: „Nech zvie celý pohanský svet, že Izrael má svojho vykupiteľa a osloboditeľa!“ 1 Mach 4, 11

Bolo to miesto nádeje, miesto víťazstva Boha osloboditeľa nad pohanmi, miesto oslobodenia Izraela. Takže, Emauzy boli týmto všetkým, víťazstvom nad pohanmi a oslobodením Izraela. Preto, zatiaľ čo je Ježiš mŕtvý, a zjavne nie je Mesiášom, učeníci sa vracajú na miesto, ktoré je pre nich miestom Božej pomsty pre pohanov.

Iba jeden z týchto učeníkov je nazvaný svojim menom. Volá sa Kleopas, čo je skratkou pre Kleopatros; čo v preklade znamená „slávneho alebo božského otca“. Tu, títo učeníci sú plní túžby slávy a úspechu. A toto je ten mesiáš, ktorého chcú, víťazný Mesiáš.

Stretávajú Ježiša a pochopiteľne Ho nespoznávajú. Hľadajú do minulosti a sú neschopní spoznať Ježiša, ktorý predstavuje seba ako nového a Jemu sa zverujú so svojím sklamaním. „*Ale my sme dúfali, že On bol ten, čo mal vykúpiť Izrael*“. Ale Ježiš neprišiel, aby oslobodil Izrael, Ježiš je Vykupiteľ ľudstva. Ježiš neprišiel obnoviť zaniknuté kráľovstvo Dávidovo, ale začať Kráľovstvo Božie.

A rovnako v Skutkoch apoštolov to čítame, vidiac, že učeníci to nepochopili. Keď bol Ježiš vzkriesený, dlhých štyridsať dní ich zhromažďoval a hovoril im iba o jednej téme: o Božom kráľovstve.

A na štyridsiaty deň sa Ho jeden z učeníkov pýta: „Je toto ten čas, kedy obnovíš kráľovstvo Izraela?“ Ježiš hovorí o Božom kráľovstve, ale oni nechápu, sú slepí a hluchí, pretože ich idea a ich nádej je znovu nastolenie Izraela. Potom Ježiš: „... *a počnúc od Mojžiša a všetkých prorokov, vykladal im...*“

Preto Ježiš viac ako vysvetľuje, vykladá Písmo. Prečo? Aby mohli pochopiť Písma - Božie slovo, je potrebné mať oči lásky, ktoré vidia dobro človeka ako absolútne dobro. Len tak sa pochopí to, čo je v Písme napísané. V opačnom prípade sa riskuje nielen nepochopiť o čo v Písme ide, ale dať mu opačný význam. Toto je kľúč k interpretácii starého a nového.

Tak potom, keď sú blízko dediny – dedina je v Evanjeliu vždy symbolom tradície, nepochopenia Ježišovho poslania – učeníci smerujú do dediny; sú nasmerovaní k tradícii, nemôžu porozumieť novému, kým Ježiš, ako píše evanjelista: „*On sa tváril, že ide ďalej*“. Ježiš kráčal k novému a oni, v skutočnosti, k starému.

Jednako len naliehali na Ježiša, aby s nimi ostal. A: „*Keď sedel s nimi pri stole, vzal chlieb*“, tak ako to spravil pri poslednej večeri. Zopakoval to isté gesto, „*dobrorečil, lámal ho a podával im ho*“. Potom evanjelista píše: „*V tom sa im otvorili oči a spoznali Ho*.“ Ježiš sa dáva spoznať pri lámaní chleba. Ježiš, syn Boha, láme svoj život pre ľudstvo, aby tí, ktorí Ho prijmu budú schopní stať sa chlebom, a rozdať svoj život druhým, vtedy sa stávajú synmi a dcérami toho istého Boha.

Je to táto skúsenosť, čo robí Ježišovu prítomnosť vnímateľnou. „*A on...*“ Nezmizol, ako to bolo napísané v tradícii, ale doslova „*rozplynul sa pred ich očami*“. Ježiš nezmizol, ale je videný len pri lámaní chleba; chleba, ktorý sa delí v spoločenstve, čím ho robí chlebom pre iných. Keď sa človek stáva chlebom pre iných, tam sa zakusuje Zmŕtvychvstalý Kristus. V skutočnosti, keď sa vrátili do Jeruzalema za ostatnými učeníkmi, to je to, čo tí dvaja z Emauz opisujú „...*porozprávali, čo sa im stalo cestou...*“

„... *na ceste...*“ bolo to miesto siatia semienka, čo Ježiš už vysvetlil... „*prišiel satan*“, toto je obraz sily, ktorá ničí zvesť. To je prečo oni nerozumeli správe, slovám Ježiša, pretože boli ponorení v tejto ideológii sily, ktorá spôsobuje, že Pánove slová sú ťažko prijateľné. A ako Ho spoznali? Pri lámaní chleba. Toto kritérium bolo hodnotné vtedy a je takým aj dnes.

Ježiš je spoznaný v Jeho tele a Jeho telo je to spoločenstvo, ktoré sa spája, aby nasýtilo iných.

Preklad: Mária Veličková